

Projekto, skirto socialinei pagalbai
asmenims, nukentėjusiems ir galėjusiems
nukentėti nuo prekybos žmonėmis, teikti,
atrankos konkurso organizavimo
2022–2023 metais nuostatų
1 priedas

(Projekto tikslinės grupės atstovo nustatymo kortelės forma)

(institucijos, įstaigos ar organizacijos pavadinimas)

(data)

PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS ATSTOVO NUSTATYMO KORTELĖ

Nr. _____

1. Projekto tikslinės grupės atstovas, nustatytas pagal šios kortelės priede pažymėtus kriterijus:

(vardas, pavardė, lytis, gimimo data, kontaktinis telefono ryšio numeris ar (ir) el. pašto adresas, paskutinės gyvenamosios vietos adresas, pilietybė (valstybės kodas))

2. Projekto tikslinės grupės atstovą nustatė:

(vardas ir pavardė, pareigos, telefono ryšio numeris ir el. pašto adresas)

3. Projekto tikslinės grupės atstovas laikomas asmeniu (*tinkamą pažymėti*):

galėjusiu nukentėti nuo prekybos žmonėmis nusikalstamos veikos, apie kurį gauta informacija (kreipėsi pats asmuo, pranešė kiti fiziniai ar juridiniai asmenys), kad jo atžvilgiu galėjo būti padaryta prekybos žmonėmis nusikalstama veika, neatsižvelgiant į tai, ar šis asmuo nori būti pripažintas nukentėjusiuoju ir (ar) bendradarbiauti su teisėsauga;

kurio atžvilgiu buvo padaryta prekybos žmonėmis nusikalstama veika Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje, neatsižvelgiant į tai, ar šis asmuo nori būti pripažintas nukentėjusiuoju ir (ar) bendradarbiauti su teisėsauga, t. y. prekybos žmonėmis auka;

nukentėjusiu nuo prekybos žmonėmis nusikalstamos veikos ir ikiteisminio tyrimo pareigūno, prokuroro nutarimu ar teismo nutartimi pripažintu nukentėjusiuoju, kuriam prekybos žmonėmis nusikalstama veika buvo padaryta fizinė, turtinė ir (ar) neturtinė žala.

4. Informacija apie įvykdytą (galimai įvykdytą) nusikalstamą veiką:

(nusikalstamos veikos įvykdymo (galimo įvykdymo) data ir vieta (-os), valstybė (-ės), aplinkybės)

5. Projekto tikslinės grupės atstovui suteikta neatidėliotina pagalba (pagalbos rūšis ir suteikimo data):

6. Projekto tikslinės grupės atstovui planuojama organizuoti ir (ar) suteikti socialinę pagalbą:

7. Pageidavimas gauti socialinę pagalbą (nurodoma, ar tikslinės grupės atstovas pageidauja ar nepageidauja gauti socialinę pagalbą):

Esu informuotas, kad šioje kortelėje nurodyti asmens duomenys gali būti perduoti policijai, prokuratūrai, nevyriausybinei organizacijai ar Tarptautinei migracijos organizacijai, teikiančiai pagalbą projekto tikslinės grupės atstovams.

Esu supažindintas su savo, kaip duomenų subjekto, teisėmis, nustatytomis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), ir jų įgyvendinimo tvarka.

(projekto tikslinės grupės atstovo arba, jeigu projekto tikslinės grupės atstovas – nepilnametis, jo atstovo pagal įstatymą vardas ir pavardė, parašas)

8. Apie įvykdytą (galimai įvykdytą) nusikalstamą veiką pranešta (*tinkamą pažymėti*):

(rašto data ir numeris)

policijai prokuratūrai nevyriausybinei organizacijai Tarptautinei migracijos organizacijai

9. PRIDEDAMA. Užpildytas šios kortelės priedas, lapai (-ų).

10. Projekto tikslinės grupės atstovą nustatęs asmuo: _____

(parašas)

PROJEKTO TIKSLINĖS GRUPĖS ATSTOVO NUSTATYMO KORTELĖS PRIEDAS

A) Prekybos žmonėmis auka – suaugęs asmuo.

Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK):

Tinkamą BK straipsnį pažymėti ~~☒~~:

147 straipsnis. Prekyba žmonėmis

1. Tas, kas pardavė, pirkė, kitaip perleido ar įgijo, verbavo, gabeno ar laikė nelaisvėje žmogų panaudodamas fizinį smurtą ar grasinimus arba kitaip atimdamas galimybę priešintis, arba pasinaudodamas nukentėjusio asmens priklausomumu ar pažeidžiamumu, arba panaudodamas apgaulę, arba priimdamas ar sumokėdamas pinigus, arba gaudamas ar suteikdamas kitokią naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį, jeigu kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo, nesvarbu, ar jis sutiko, būtų išnaudojamas vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis, prostitucijai, pornografijai ar kitoms seksualinio išnaudojimo formoms, priverstinei, fiktyviai santuokai, priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą, nusikalstamai veikai daryti arba kitais išnaudojimo tikslais, baudžiamas laisvės atėmimu nuo dvejų iki dešimties metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarė dviem ar daugiau nukentėjusiems asmenims arba sukeldamas pavojų nukentėjusio asmens gyvybei, arba dalyvaudamas organizuotoje grupėje, arba žinodamas ar siekdamas, kad būtų paimtas nukentėjusio asmens organas, audinys ar ląstelės, arba būdamas valstybės tarnautojas ar viešojo administravimo funkcijas atliekantis asmuo ir vykdydamas įgaliojimus, baudžiamas laisvės atėmimu nuo ketverių iki dvylikos metų.

3. Nukentėjęs nuo šiame straipsnyje numatytos veikos asmuo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką, kurią jis buvo priverstas tiesiogiai padaryti dėl jam padarytos šiame straipsnyje numatytos veikos.

4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

147¹ straipsnis. Išnaudojimas priverstiniam darbui ar paslaugoms

1. Tas, kas panaudodamas fizinį smurtą, grasinimus, apgaulę arba kitus šio kodekso 147 straipsnyje nurodytus būdus neteisėtai vertė žmogų dirbti tam tikrą darbą ar teikti tam tikras paslaugas, įskaitant elgetavimą,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų.

2. Tas, kas padarė šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką versdamas žmogų dirbti ar teikti paslaugas vergijos ar kitokiomis nežmoniškomis sąlygomis,

baudžiamas areštu arba laisvės atėmimu iki aštuonerių metų.

3. Nukentėjęs nuo šiame straipsnyje numatytos veikos asmuo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką, kurią jis buvo priverstas tiesiogiai padaryti dėl jam padarytos šiame straipsnyje numatytos veikos.

4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

147² straipsnis. Naudojimas asmens priverstiniu darbu ar paslaugomis

1. Tas, kas naudojosi žmogaus darbu ar teikiamomis paslaugomis, įskaitant prostituciją, žinodamas ar turėdamas ir galėdamas žinoti, kad asmuo ši darbą dirba ar šias paslaugas teikia dėl to, kad jam išnaudojimo tikslais buvo panaudotas fizinis smurtas, grasinimai, apgaulė arba kiti šio kodekso 147 straipsnyje nurodyti būdai,

baudžiamas bauda arba laisvės apribojimu, arba areštu, arba laisvės atėmimu iki dvejų metų.

2. Asmuo, kuris padarė šiame straipsnyje numatytą veiką, atleidžiamas nuo baudžiamosios atsakomybės, jeigu jis iki jo pripažinimo įtariamuoju savanoriškai apie tai pranešė teisėsaugos institucijai ir aktyviai bendradarbiavo nustatant nuo prekybos žmonėmis (147 straipsnis) ar vaiko pirkimo arba pardavimo (157 straipsnis) nukentėjusį asmenį ir išaiškinant kurią nors iš šių nusikalstamų veikų.

3. Už šiame straipsnyje numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Trys prekybos žmonėmis nusikalstamos veikos požymių grupės:

1. Nusikalstami veiksmai (pardavė, pirkė, kitaip perleido ar įgijo, verbavo, gabeno ar laikė nelaisvėje).

2. Asmens valią palenkiantys būdai (fizinis smurtas ar grasinimai arba kitaip atimta galimybė priešintis, arba pasinaudojimas nukentėjusio asmens priklausomumu ar pažeidžiamumu, arba panaudojant apgaulę, arba priimant ar sumokant pinigus, arba gaunant ar suteikiant kitokią turtinę naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja nukentėjusį asmenį).

3. Išnaudojimo tikslas (kaltininkas žinojo arba siekė, kad nukentėjęs asmuo būtų išnaudojamas vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis, prostitucijai, pornografijai ar kitoms seksualinio išnaudojimo formoms, priverstinei, fiktyviai santuokai, priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą, nusikalstamai veikai daryti arba kitais išnaudojimo tikslais, arba įgyti nukentėjusio asmens organą, audinį arba ląstelių).

Galima auka – suaugęs asmuo (pagal BK 147, 147¹, 147² str.)		
Nusikalstami veiksmai <i>(pažymėti bent vieną punktą ☒)</i>	Asmens valią palenkiantys būdai <i>(pažymėti bent vieną punktą ☒)</i>	Išnaudojimo tikslas <i>(pažymėti bent vieną punktą ☒)</i>
<p>BK 147 str. Įtariamasis (kaltinamasis) suaugęs asmenį:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ pardavė ☐ pirkė ☐ kitaip perleido ☐ įgijo ☐ verbavo ☐ gabeno ☐ laikė nelaisvėje 	<p>BK 147 str. Įtariamasis (kaltinamasis):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ panaudojo fizinį smurtą ☐ panaudojo grasinimus (psichologinį smurtą) ☐ kitaip atėmė galimybę priešintis (jei netinka pirmas ir antras punktai arba juos papildo) ☐ pasinaudojo aukos priklausomumu ☐ panaudojo apgaulę ☐ priėmė pinigus ☐ sumokėjo pinigus ☐ gavo kitokią naudą ☐ suteikė kitokią naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja auką ☐ pasinaudojo aukos pažeidžiamumu <p>Pažeidžiamumo požymiai:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ sunki materialinė padėtis ☐ jaunas amžius (iki 29 metų) ☐ psichikos ir elgesio sutrikimai 	<p>BK 147 str. Įtariamasis (kaltinamasis) žinojo arba siekė, kad:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ auka būtų išnaudojama vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis ☐ auka būtų išnaudojama prostitucijai ☐ auka būtų išnaudojama pornografijai ☐ auka būtų išnaudojama kitoms seksualinio išnaudojimo formoms ☐ auka būtų išnaudojama priverstinei fiktyviai santuokai ☐ auka būtų išnaudojama priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą ☐ auka būtų išnaudojama nusikalstamai veikai daryti ☐ auka būtų išnaudojama kitais išnaudojimo tikslais ☐ būtų paimtas aukos organas,

Galima auka – suaugęs asmuo (pagal BK 147, 147¹, 147² str.)

<p align="center">Nusikalstami veiksmai (pažymėti bent vieną punktą ☒)</p>	<p align="center">Asmens valią palenkiantys būdai (pažymėti bent vieną punktą ☒)</p>	<p align="center">Išnaudojimo tikslas (pažymėti bent vieną punktą ☒)</p>
	☐ <i>menkas išsilavinimas</i> ☐ <i>socialinių įgūdžių stoka</i> ☐ <i>priklausomybės</i> ☐ <i>buvimas šalyje nelegaliai</i>	<p align="center">audinys ar ląstelės</p>
<p>BK 147¹ str. Įtariamasis (kaltinamasis) auka:</p> ☐ neteisėtai vertė dirbti tam tikrą darbą ☐ neteisėtai vertė teikti tam tikras paslaugas ☐ vertė elgetauti	<p>BK 147¹ str. Įtariamasis (kaltinamasis):</p> ☐ panaudojo fizinį smurtą ☐ panaudojo grasinimus (psichologinį smurtą) ☐ kitaip atėmė galimybę priešintis (jei netinka pirmas ir antras punktai arba juos papildo) ☐ pasinaudojo aukos priklausomumu ☐ panaudojo apgaulę ☐ priėmė pinigus ☐ sumokėjo pinigus ☐ gavo kitokią naudą ☐ suteikė kitokią naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja auką ☐ pasinaudojo aukos pažeidžiamumu	<p>BK 147¹ str. Įtariamasis (kaltinamasis) žinojo arba siekė, kad:</p> ☐ auka būtų išnaudojama dirbti tam tikrą darbą ☐ auka būtų išnaudojama teikti tam tikras paslaugas ☐ auka būtų išnaudojama vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis ☐ auka būtų išnaudojama kitomis nežmoniškomis sąlygomis

<p>BK 147² str. Įtariamasis (kaltinamasis):</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ naudojosi aukos darbu ☐ naudojosi aukos teikiamomis paslaugomis, įskaitant prostituciją ☐ žinojo ar turėjo ir galėjo žinoti, kad auka yra išnaudojama 	<p>BK 147² str. Įtariamasis (kaltinamasis) žinojo ar turėjo ir galėjo žinoti, kad prekeiviai žmonėmis:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ panaudojo fizinį smurtą ☐ panaudojo grasinimus (psichologinį smurtą) ☐ kitaip atėmė galimybę priešintis (jei netinka pirmas ir antras punktai arba juos papildo) ☐ pasinaudojo aukos priklausomumu ☐ panaudojo apgaulę ☐ priėmė pinigus ☐ sumokėjo pinigus ☐ gavo kitokią naudą ☐ suteikė kitokią naudą asmeniui, kuris faktiškai kontroliuoja auką ☐ pasinaudojo aukos pažeidžiamumu 	<p>BK 147² str.</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Įtariamasis (kaltinamasis) žinojo ar turėjo ir galėjo žinoti, kad: ☐ auka yra išnaudojama dirbti tam tikrą darbą ☐ auka yra išnaudojama teikti tam tikras paslaugas, įskaitant prostituciją
--	---	---

Prekybos žmonėmis auka – vaikas.

Tinkamą BK straipsnį pažymėti :

157 straipsnis. Vaiko pirkimas arba pardavimas

1. Tas, kas siūlė pirkti, kitaip įgyti, pardavė, pirko, kitaip perleido, įgijo, verbavo, gabeną arba laikė nelaisvėje vaiką žinodamas ar siekdamas, kad, neatsižvelgiant į vaiko sutikimą, jis būtų neteisėtai įvaikintas, išnaudojamas vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis, prostitucijai, pornografijai, kitoms seksualinio išnaudojimo formoms, priverstinei, fiktyviai santuokai, priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą, nusikalstamai veikai daryti arba kitiems išnaudojimo tikslams, baudžiamas laisvės atėmimu nuo trejų iki dvylikos metų.

2. Tas, kas šio straipsnio 1 dalyje numatytą veiką padarė dviem ar daugiau vaikų arba mažamečiui, arba sukeldamas pavojų nukentėjusio asmens gyvybei, arba dalyvaudamas organizuotoje grupėje, arba žinodamas ar siekdamas, kad būtų paimtas nukentėjusio asmens organas, audinys ar ląstelės, arba būdamas valstybės tarnautojas ar viešojo administravimo funkcijas atliekantis asmuo ir vykdydamas įgaliojimus, baudžiamas laisvės atėmimu nuo penkerių iki penkiolikos metų.

3. Nukentėjęs nuo šiame straipsnyje numatytos veikos asmuo gali būti atleistas nuo baudžiamosios atsakomybės už nusikalstamą veiką, kurią jis buvo tiesiogiai priverstas padaryti dėl jam padarytos šiame straipsnyje numatytos veikos.

4. Už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytas veikas atsako ir juridinis asmuo.

Du vaiko (asmens iki 18 m.) pirkimo arba pardavimo nusikalstamos veikos elementai:

1) nusikalstami veiksmai (siūlė pirkti, kitaip įgyti vaiką, pardavė, kitaip perleido, pirko, kitaip įgijo, verbavo, gabeną arba laikė nelaisvėje vaiką);

2) išnaudojimo tikslas (kaltininkas žinojo ar siekė, kad vaikas būtų neteisėtai įvaikintas, išnaudojamas vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis, prostitucijai, pornografijai, kitoms seksualinio išnaudojimo formoms, priverstinei, fiktyviai santuokai, priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą, nusikalstamai veikai daryti arba kitiems išnaudojimo tikslams, arba kad būtų paimtas nukentėjusio asmens organas, audinys ar ląstelės).

Galima auka – vaikas (pagal BK 157, 147² str.)	
Nusikalstami veiksmai (pažymėti bent vieną punktą ☒)	Išnaudojimo tikslas (pažymėti bent vieną punktą ☒)
Įtariamasis (kaltinamasis) vaikas: ☐ siūlė pirkti ☐ siūlė kitaip įgyti ☐ pardavė ☐ kitaip perleido ☐ pirkė ☐ kitaip įgijo ☐ verbavo ☐ gabenė ☐ laikė nelaisvėje	Įtariamasis (kaltinamasis) žinojo arba siekė, kad: ☐ vaikas būtų neteisėtai įvaikintas ☐ vaikas būtų išnaudojamas vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis ☐ vaikas būtų išnaudojamas prostitucijai ☐ vaikas būtų išnaudojamas pornografijai ☐ vaikas būtų išnaudojamas kitoms seksualinio išnaudojimo formoms ☐ vaikas būtų išnaudojamas priverstinei fiktyviai santuokai ☐ vaikas būtų išnaudojamas priverstiniam darbui ar paslaugoms, įskaitant elgetavimą ☐ vaikas būtų išnaudojamas nusikalstamai veikai daryti ☐ vaikas būtų išnaudojamas kitiems išnaudojimo tikslams ☐ būtų paimtas nukentėjusio asmens organas, audinys ar ląstelės BK 147² str. ☐ įtariamasis (kaltinamasis) žinojo ar turėjo ir galėjo žinoti, kad vaikas yra išnaudojamas.

B) Rizikos veiksniai (daugelis atitinka nukentėjusio asmens situaciją).

Rizikos tapti prekybos žmonėmis auka veiksniai suaugusiam asmeniui (tinkamą pažymėti ☒)
Padėtis iki nusikalstamos veikos:
☐ neturi vidurinio išsilavinimo, profesijos, darbo arba turi mažai apmokamą darbą, t. y. neturi jokių pajamų arba turi labai mažas pajamas; ☐ turi vaikų ar kitų nuo jo / jos priklausančių asmenų; ☐ gyvena skurdžioje aplinkoje, nesutaria su artimaisiais giminaičiais; ☐ neturi nuolatinės gyvenamosios vietos; ☐ yra karo ar kitoks pabėgėlis, nelegalus migrantas; ☐ priklauso engiamai, niekinamai ar neigiamai vertinamai socialinei, religinei, seksualinei, etninei ar kitokiai grupei; ☐ turi psichikos problemų (psichinio vystymosi sutrikimų, traumų); ☐ turi fizinės sveikatos problemų (fizinio vystymosi sutrikimų, traumų); ☐ turi skolų, ypač jei jos susijusios su verbuotoju; ☐ nemoka užsienio kalbos (-ų) arba šalies, į kurią verbuotojas kviečia vykti, kalbos; ☐ turi terminuotą darbo vizą; ☐ anksčiau patyrė smurtą; ☐ turi nusikalstamą praeitį arba ryšių su nusikalsti linkusiais asmenimis; ☐ yra rizika dėl lyties: ☐ yra moteris – ypač seksualiniam išnaudojimui, lengviems darbams, fiktyviai arba priverstinei santuokai išnaudojimo tikslu;

- yra vyras – ypač sunkiems fiziniams darbams;
- yra moteris ir vyras, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas neįgaliu, – ypač elgetavimui;
- yra bet kokio amžiaus moteris ir vyras – nusikalstamoms veikoms, organui, audiniui, ląstelėms išimti.

Verbavimas, gabenimas, perleidimas:

- aukos siekiamas tikslas – darbas, nusikalstama veika, meilė (draugystė, partnerystė, gyvenimas kartu) ir kt.;
- prekeiviais žmonėmis dažniausiai būna bet kokio amžiaus ar lyties asmenys: šeimos nariai, šeimos draugai, asmenys iš artimų draugų rato, pažįstami, nepažįstami (ypač kai auka pagrobama ar įgyjama iš kitų asmenų);
- prekeiviai žmonėmis asmenis verbuoja siekdami juos vėliau išnaudoti priverstiniam darbui, paslaugoms, prostitucijai ir kt.;
- auka verbuojama tiesiogiai, internetu (pokalbių svetainėse, žaidimų svetainėse ir kt.), įkalbinėjant artimiems draugams ar šeimos nariams, įvairiais skelbimais siūlantiems susipažinti ar gauti gerą uždarbį, ir pan.;
- auka yra suviliojama ir vėliau jai taikoma prievarta ar kiti asmens valią palenkiantys būdai;
- verbuotojas apsimeta įsimylėjęs auką, siūlo kartu gyventi, vėliau – kartu išvykti, atvykus pradeda taikyti prievartą, išnaudoti ir pan.;
- verbuotojas aukai duoda pažadus įdarbinti modeliu, šokėja, aukle, masažuotoja ir pan.;
- auka yra skolinga verbuotojui ar jo artimiesiems, draugams;
- verbuotojas žada apmokėti ar panaikinti aukos skolą;
- verbuotojas aukai žada kvalifikuotą, gerai apmokamą darbą užsienyje, kai auka net neturi šiam darbui būtino išsilavinimo ar nemoka užsienio kalbos;
- verbuotojas įkalbinėja auką vykti į užsienio valstybę nelegaliai, aiškindamas, kad tai jai jokių neigiamų pasekmių nesukels;
- verbuotojas aukai siūlo (ją įtikinėja) vykti dirbti ar vykti kartu gyventi praėjus trumpam laikui po pažinties ar susitikimo (pažįstamas asmuo);
- auka yra emociškai priklausoma nuo verbuotojo, juo pasitiki;
- verbuotojas aukai duoda pinigų smulkioms išlaidoms, drabužiams, avalynei, grožio procedūroms, yra paslaugus;
- prekeiviai žmonėmis vykdo aukos bendravimo, judėjimo kontrolę, riboja judėjimo laisvę;
- aukai nesutikus vykti, verbuotojas ir su juo susiję asmenys grasina susidoroti su ja ir (ar) jos artimaisiais, šantažuoja, naudoja fizinį smurtą;
- prekeiviai žmonėmis aukai parūpina padirbtus ar tikrus asmens ir kitus dokumentus;
- prekeiviai žmonėmis aukai parūpina kelionės bilietus, organizuoja kelionę ar (ir) padengia kelionės išlaidas;
- prekeiviai žmonėmis iš aukos paima asmens ir kitus dokumentus, kelionės bilietus;
- auka nepasirašo jokio dokumento dėl įdarbinimo arba pasirašo suklastotą dokumentą, pasirašytus dokumentus prekeiviai žmonėmis iš aukos atima;
- prekeiviai žmonėmis aukai pataria, ką sakyti teisėsaugos pareigūnams (pasienyje ar vietos policijai);
- aukos pasakojime pareigūnui yra nemažai neatitikimų ir prieštaravimų;
- prekeiviai žmonėmis auką perduoda kitiems asmenims palydėti, nuvežti ir (ar) pasitikti;
- prekeiviai žmonėmis prekybos žmonėmis auką perduoda kitiems asmenims už pinigus, daiktus, paslaugas.

Ypatumai išnaudojimo metu:

- prekeiviai žmonėmis verčia auką teikti seksualinio pobūdžio paslaugas už atlygį ir atiduoti visą ar dalį gauto atlygio arba teikti tokias paslaugas kitais prekeivių žmonėmis interesais;
- auka demonstruoja hiperseksualizuotą elgesį, dėvi vulgarius, provokuojamus drabužius ir pan.;

- prekeiviai žmonėmis iš aukos atima asmens ir kitus dokumentus, jei jie nebuvo atimti anksčiau, verčia naudoti suklastotus dokumentus;
- prekeiviai žmonėmis auką verčia dirbti kitą darbą ir (ar) prastesnėmis darbo sąlygomis, negu buvo žadėta;
- prekeiviai žmonėmis auką verčia dirbti prastesnėmis darbo sąlygomis nei vietos gyventojai;
- prekeiviai žmonėmis auką verčia dirbti kitomis sąlygomis negu buvo žadėta ir (ar) be atlyginimo (pvz., prekybos žmonėmis auka turi sumokėti esamą ar tariamą skolą, vykdyti nusikalstamą veiką ar atlikti kitus veiksmus);
- prekeiviai žmonėmis auką verčia dirbti tuoj pat ar netrukus po atvykimo;
- prekeiviai žmonėmis riboja prekybos žmonėmis aukos bendravimą su kitais asmenimis (atima telefoną, riboja pokalbius, izoliuoja nuo kitų asmenų ir kt.);
- prekeiviai žmonėmis riboja aukos galimybes dalyvauti visuomeniniuose renginiuose ar religinėse apeigose;
- prekeiviai žmonėmis riboja aukos judėjimo laisvę, nuolat stebi, leidžia išeiti tik su lydinčiu asmeniu (prekybos žmonėmis auka turi ribotą pasirinkimą vietos ir laiko atžvilgiu arba visai jo neturi);
- prekeiviai žmonėmis vykdo aukos judėjimo ir (ar) gyvenimo kontrolę, naudoja apsaugos ir stebėjimo techniką darbo ir gyvenamojoje vietoje, apsaugą užtikrina žmonės ir (ar) gyvūnai;
- aukai nepaklusus, prekeiviai žmonėmis naudoja psichinę ar fizinę smurtą, šantažą, seksualinę prievartą, grasinimus susidoroti su artimaisiais ir pan.;
- prekeiviai žmonėmis naudoja psichinę ir (ar) fizinę prievartą su auka dirbančių asmenų atžvilgiu;
- prekeiviai žmonėmis aukai skiria baudas už jų nustatytos tvarkos nesilaikymą;
- prekeiviai žmonėmis didina aukos skolą nurodydami išgalvotas priežastis;
- prekeiviai žmonėmis aukai teikia klaidingą informaciją apie buvimo šalies teisės aktuose reglamentuotas darbuotojų teises ir darbdavių pareigas, policiją, migracijos tarnybas ir pan.;
- prekeiviai žmonėmis auką gąsdina pažintimis su teisėsaugos pareigūnais, pranešimu pareigūnams apie nelegalų buvimą ir (ar) darbą;
- prekeiviai žmonėmis iš aukos atima visą ar didžiąją dalį uždarbio arba didžiąją dalį uždarbio paima už gyvenamąjį plotą, maistą, rūbus ir pan.;
- prekeiviai žmonėmis auką apgyvendina su kitais kartu dirbančiais asmenimis patalpose, kuriose asmuo teikia paslaugas ar dirba;
- prekeiviai žmonėmis auką apgyvendina itin skurdžiomis, elementarių higienos reikalavimų neatitinkančiomis sąlygomis (pvz., kartu su gyvuliais tvarte, neduoda patalynės, liepia miegoti ant grindų ir pan.);
- prekeiviai žmonėmis auką kitoje valstybėje apgyvendina ir (ar) įdarbina nelegaliai;
- prekeiviai žmonėmis dažnai keičia aukos gyvenamąją ir (ar) darbo vietą arba auką perduoda vis kitiems asmenims;
- auka nežino adreso, kur gyvena ir (ar) dirba;
- prekeiviai žmonėmis izoliuoja auką nuo vietos kalbą mokančių asmenų, ypač jei auka nemoka užsienio kalbų;
- prekeiviai žmonėmis aukai ir kitiems kartu dirbantiems asmenims pristato tą patį vertėją, teisininką ir (ar) globojantį asmenį;
- prekeiviai žmonėmis auką ir kitus asmenis gabena į (iš) darbo vietą (-os) transportu be langų ar uždengtais langais;
- auka ant kūno turi tatuiruotę su prekeivių žmonėmis ženklu ar inicialais (ypač būdinga seksualiniam išnaudojimui);
- auka darbą pradeda ir (ar) baigia nebūdingu tai ūkinei veiklai laiku (vėlai vakare, naktį, anksti ryte ir pan.);
- auka nežino, koks darbo užmokestis yra mokamas už jos darbą.

Rizikos vaikui tapti prekybos žmonėmis auka veiksniai

Veiksniai:
<ul style="list-style-type: none"> ☐ nelanko mokyklos, blogi mokymosi rezultatai, neturi jokios profesijos; ☐ neturi nuolatinės gyvenamosios vietos, yra pabėgęs iš namų arba po pabėgimo iš namų negali paaiškinti, kur buvo; ☐ gyvena skurdžioje gyvenamojoje aplinkoje arba yra iš vaikų globos institucijos; ☐ turi psichinės ir (ar) fizinės sveikatos problemų (turi vystymosi, valgymo sutrikimų, yra patyręs traumų ir kt.); ☐ anksčiau patyrė smurtą ar seksualinę prievartą; ☐ serga lytiškai plintančiomis ligomis, anksti pradėjo lytiškai santykiauti, anksti neplanuotai pastojo; ☐ yra priklausomas nuo alkoholio, narkotinių ar psichotropinių medžiagų; ☐ žaloja save, bandė žudyti; ☐ yra įtrauktas į veiklą, kuri nesuderinama su vaiko amžiumi, lankosi pilnamečiams skirtose vietose (pvz.: naktiniuose klubuose, baruose ir pan.); ☐ patiria socialinę izoliaciją, t. y. neturi draugų, vengia bet kokio bendravimo ar net akių kontakto; ☐ nenatūraliai stengiasi atrodyti suaugęs, rengiasi ne pagal amžių; ☐ keliauja kartu su suaugusiuoju, kuris nėra jo artimasis giminaitis ar atstovas pagal įstatymą; ☐ turi daug vyresnį (-ę) suaugusį (-ią) draugą (-ę), su kuriuo (-ia) bendrauja susitikęs ar telekomunikacijų priemonėmis; ☐ turi brangių daiktų ar turto (drabužių, telefoną, pinigų ir kt.), bet negali paaiškinti, kur jų įsigijo; ☐ turi kitiems asmenims priklausančių daiktų; ☐ anksčiau buvo nusikalstęs, įtrauktas į nusikalstamas veikas (pvz., buvo sulaikytas vagiliaujantis, elgetaujantis, platinantis narkotines ar psichotropines medžiagas), turi ryšių su nusikalsti linkusiais asmenimis; ☐ priklauso gatvės vaikų grupei, kuri kasdien vyksta vis į kitą vietą, tačiau nakvoti grįžta į tą pačią vietą (būdinga nusikaltimams gatvėje); ☐ priklauso gatvės vaikų grupei, kurios veiklą kontroliuoja suaugęs asmuo (būdinga nusikaltimams gatvėje); ☐ turi skolų, ypač verbuotojui; ☐ nemoka užsienio kalbos arba šalies, į kurią ruošiasi vykti, kalbos; ☐ rizika dėl amžiaus: ☐ mažametis vaikas ypač verbuojamas pornografijai, nelegaliam įvaikinimui, seksualiniam išnaudojimui arba smulkiems darbams, elgetavimui, smulkioms vagystėms, organų išėmimui; ☐ nepilnametis ypač verbuojamas seksualiniam išnaudojimui, smulkioms vagystėms.
Didesnės rizikos grupės:
<ul style="list-style-type: none"> ☐ vaikai, augantys socialinę riziką patiriančiose, socialiai pažeidžiamose šeimose; ☐ socialinę riziką patiriantys vaikai (vaikai, kurie vaikatauja, elgetauja, nelanko mokyklos ar turi elgesio problemų mokykloje, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis ar psichotropinėmis medžiagomis, yra priklausomi nuo azartinių žaidimų, yra įsitraukę ar linkę įsitraukti į nusikalstamą veiką, vaikai, kurie yra patyrę ar kuriems gresia patirti smurtą šeimoje ir dėl šių priežasčių jų galimybės ugdytis, dalyvauti visuomenės gyvenime yra ribotos); ☐ be tėvų globos likę vaikai; ☐ vaikai, kurie išnaudojami prostitucijai; ☐ vaikai, kurie jau yra tapę prekybos žmonėmis aukomis; ☐ tautinių ir etninių mažumų grupių vaikai; ☐ nelydimi nepilnamečiai užsieniečiai.
Prekybos žmonėmis aukos (suaugusio ir vaiko) požymiai dėl patirtų išgyvenimų:
<ul style="list-style-type: none"> ☐ turi fizinio smurto žymių; ☐ turi sveikatos sutrikimų, somatinių ir lytiškai plintančių ligų, priklausomybę nuo žalingų įpročių; ☐ turi psichologinio-emocinio smurto požymių: psichinį nestabilumą, agresiją, nervingumą,

padidėjusį baimės ir (ar) gėdos jausmą, jautrumą, sumažėjusį saugumo jausmą, viską neigia, siekia atsiriboti, kaltina save ir aplinkybes, nepasitiki savimi ir kitais ir kt.;

- turi psichikos ir elgesio sutrikimų: potrauminį sindromą, depresiją, nerimą, depersonalizavimą, amneziją ir kt.;
- turi Stokholmo sindromą (susitapatinimą su prekeiviu (išnaudotoju), psichologinę (emocinę) priklausomybę, savęs nelaiko nukentėjusiu asmeniu);
- nepasitiki savimi ir (ar) kitais;
- vengia bendrauti su atsakingomis institucijomis ir įstaigomis (prokuratūra, policija ir kt.), pagalbą tokiems nukentėjusiesiems teikiančiomis organizacijomis ir kt.;
- atsisako pagalbos, vengia kalbėti apie savo būseną;
- pasakoja skirtingas arba išgalvotas istorijas apie išgyventą situaciją ir išnaudojimą, nesugeba prisiminti tikslių faktų.